PMD
bedrijfsafval

PMD-verpakkingsafval scheiden en recyclen

Een stappenplan voor *kleine bedrijven en organisaties* in Nederland

Mede mogelijk gemaakt door Stichting Afvalfonds Verpakkingen. Onderdeel van het programma VANG Buitenshuis.

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

PMD-afval recyclen: **hoe pak je dat aan?**

Minder afval produceren en meer afval scheiden. Het is een wens die steeds vaker klinkt vanuit bedrijven en organisaties in Nederland. Zij zoeken naar manieren om deze wens te realiseren, maar dat blijkt niet altijd even makkelijk. Om deze organisaties en bedrijven te helpen, startte Rijkswaterstaat het programma PMD bedrijfsafval.

Het eerste project van dit programma is 'Scheiden en recyclen van PMD-verpakkingsafval'. De uitkomsten van dit project vertaalden we in het stappenplan dat nu voor u ligt. Met dit stappenplan willen we kleine bedrijven en organisaties in Nederland helpen te starten met de gescheiden inzameling en recycling van verpakkingsafval.

Zoals u in de onderstaande afbeelding kunt zien, bestaat het stappenplan uit vijf stappen. In de volgende hoofdstukken behandelen we deze stappen een voor een. We vertellen wat er bij de stappen komt kijken en welke vragen u uzelf moet stellen. Zo begeleiden we u door het hele traject.

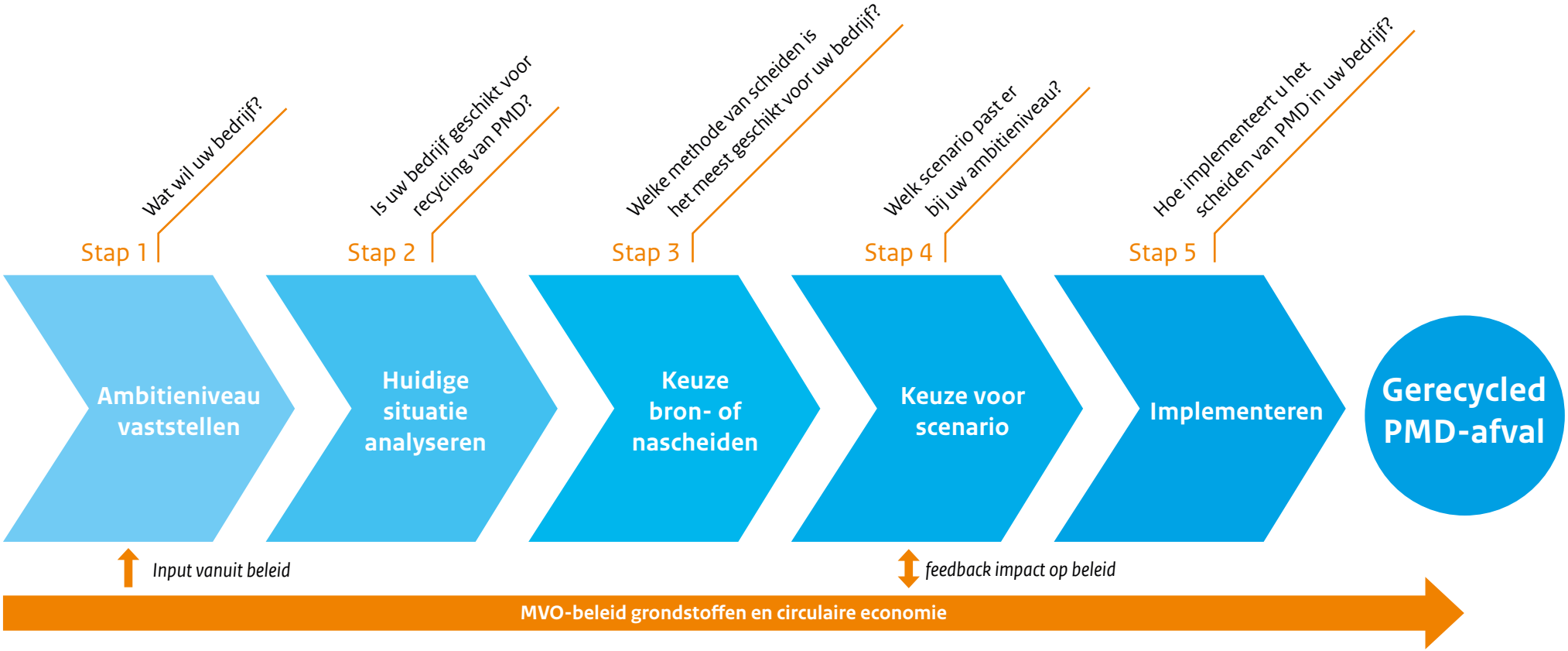

Stap 1 **Ambitieniveau vaststellen**

Wilt u plannen maken om PMD-afval te recyclen? Dan is het belangrijk dat uw bedrijf ambities vaststelt op managementniveau. Het ambitieniveau bepaalt namelijk hoe de mogelijke scenario's worden ingevuld. En het bepaalt de financiële marge voor investeringen en operationele kosten. Dit stappenplan kent de volgende twee ambitieniveaus:

1. Voldoen aan wet- en regelgeving:

Sorteren van PMD-afval is vaak niet noodzakelijk op grond van de huidige wet- en regelgeving. Alleen als u grote hoeveelheden PMD heeft en tegen lage meerkosten kunt scheiden, is dit verplicht.

2. Ambitieus scheiden vanuit MVO-beleid:

Uw PMD-afval zoveel mogelijk scheiden en recyclen om bij te dragen aan het landelijk doel van 85% recycling in 2023. Momenteel leidt dit voor bedrijven bij PMD-afval nog tot extra kosten ten opzichte van het laten verbranden van PMD-afval met het restafval. Hoe hoog deze zijn, is afhankelijk van het type ontdoeners en de samenstelling van het afval.

Naast het ambitieniveau stelt u randvoorwaarden vast zodat het afval scheiden aansluit op hoe uw bedrijf opereert. Mogelijke onderwerpen waarop u randvoorwaarden kunt stellen:

- **Kosten:** Hoeveel geld heeft u ervoor over?
- **Bedrijfscultuur en imago:** Welke service wilt u bieden aan uw klanten of medewerkers?
- **Uitstraling en communicatie:** Welke uitstraling past bij uw bedrijf?
  Hoe wilt u die overbrengen?

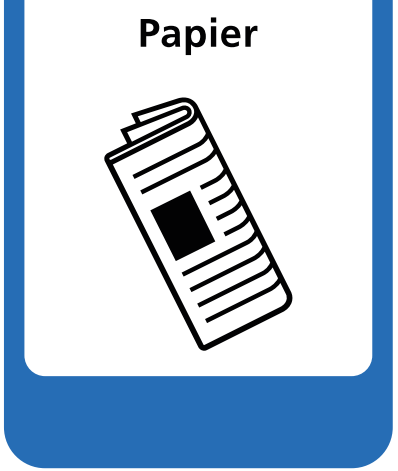

Stap 2 **Huidige situatie analyseren**

Na het ambitieniveau, is het tijd om de huidige situatie van uw bedrijf vast te stellen voor PMD-afval. De mogelijkheden om PMD-afval te scheiden worden namelijk bepaald door de hoeveelheid PMD-afval, de plek waar dit PMD-afval vrijkomt en wie het PMD-afval wegwerpt. De verplichting om bepaalde afvalstromen te scheiden, hangt daarnaast af van het aandeel van de afvalsoort in uw restafval. Onderstaande vragen helpen u om de verplichting en de mogelijkheden te bepalen.

1. Hoeveel PMD-afval komt er in totaal vrij in uw bedrijf?
2. Hoeveel PMD-afval zit er in uw restafval?
Zo bepaalt u hoeveel PMD er in uw restafval zit

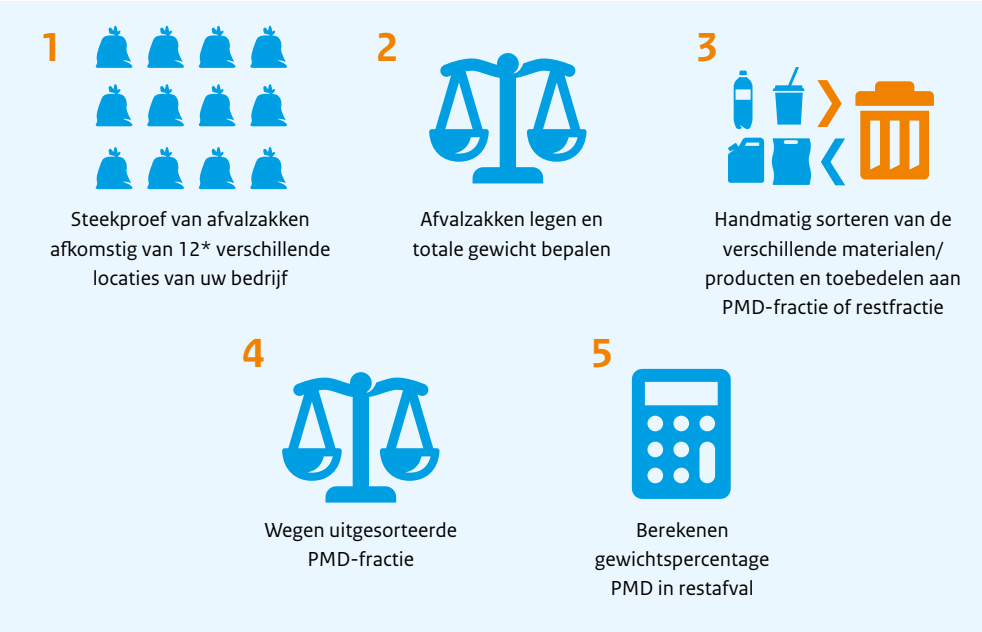

3. Wie ontdoet zich van het PMD-afval?
4. Wat zijn de huidige kosten voor het inzamelen van uw PMD-afval?

Wet- en regelgeving afval scheiden

Het uitgangspunt van de wet- en regelgeving is dat afval gescheiden moet worden gehouden, tenzij dat redelijkerwijs niet gevergd kan worden.

Voor kunststof folie zoals krimp- en stretchfolie van transport geldt dat dit altijd gescheiden moet worden gehouden. Voor ‘overige kunststoffen’ zoals kleine plastic verpakkingen geldt een ondergrens van 25 kg per week. Heeft u minder dan is het scheiden niet verplicht. Daarnaast geldt dat het scheiden niet verplicht is als de kosten meer dan €45,- per ton hoger zijn dan de kosten per ton voor restafval. Deze richtlijnen staan in het Landelijk afvalbeheerplan (LAP3).

In de praktijk betekent dit dat het scheiden van PMD voor bedrijven vaak nog niet verplicht is. De richtlijnen voor afvalscheiding voor bedrijven in LAP3 worden echter op dit moment geëvalueerd en veranderen mogelijk in de komende jaren.

* Het minimale aantal van 12 grepen is gebaseerd op de de Europese norm voor secundaire brandstoffen (NEN-EN 15442)

Stap 3 **Keuze bron- of nascheiden**

Aan de hand van uw ambitie en de analyse van uw huidige situatie kunt u nu bepalen of en zo ja, hoe u het PMD uit uw afval gaat scheiden. Er zijn hiervoor twee methodes beschikbaar: bronscheiden en nascheiden.

Bronscheiden

Het scheiden van afval aan de bron doet u door uw medewerkers, gasten of klanten zelf tijdens het wegwerpen hun afval te laten scheiden. Dit is in potentie de beste manier om uw PMD te scheiden en recyclen. Maar het succes van bronscheiden hangt af van hoe goed de mensen scheiden en of uw dienstverlener het afval kan laten recyclen. Vaak blijft er een deel PMD in het restafval achter. Daarnaast heeft de dienstverlener niet altijd de mogelijkheid om het PMD te laten recyclen. In dat geval wordt het PMD uiteindelijk niet gerecycled, maar verbrand.

Nascheiden

Het scheiden van afval via een nascheidingsinstallatie heet nascheiden. Deze manier van scheiden is niet afhankelijk van hoe goed mensen PMD scheiden en er zijn geen extra inzamelbakken/containers nodig. Ook nascheiden leidt in potentie tot goed recyclebare stromen. Het resultaat wordt echter negatief beïnvloed door etensresten, papier en niet-recycables in uw restafval. Daarnaast spelen schaal en vervoer ook een belangrijke rol, omdat er in Nederland zeer weinig nascheidinginstallaties zijn die PMD uit bedrijfsmatig restafval halen.

Tip

Als u met andere partijen gezamenlijk afval aanbiedt en gezamenlijk een contract met een inzamelaar aangaat, kan dit een schaalvoordeel opleveren of een inzamelroute levensvatbaar maken.

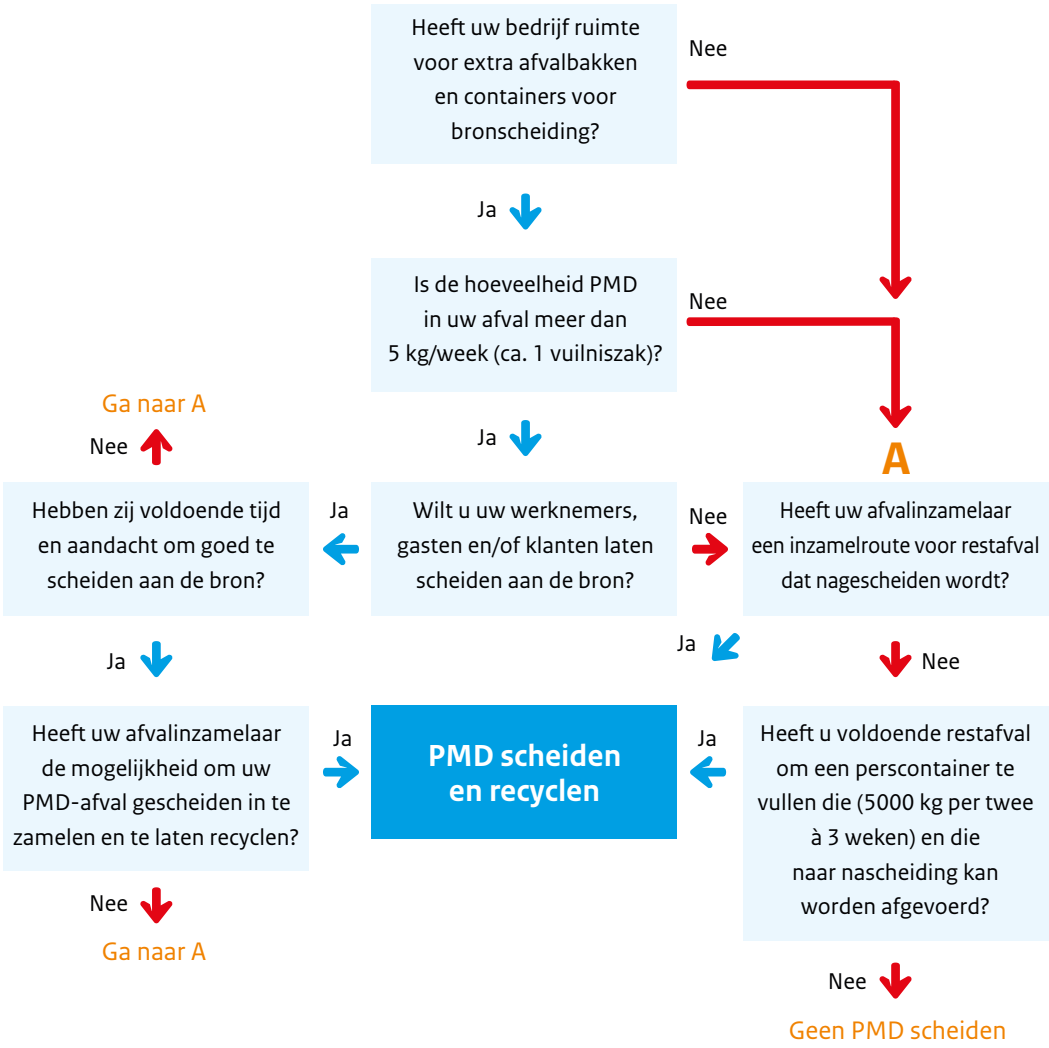

Stap 4 **Keuze voor scenario**

Als u weet of en hoe u het PMD uit uw restafval gaat scheiden, is het verstandig om dit uit te werken in een scenario. En om deze daarna te toetsen aan de vooraf in uw bedrijf vastgestelde ambities en randvoorwaarden. Elk scenario bestaat uit een specifieke invulling met een bepaalde milieuwinst.

Mogelijke scenario's voor uw bedrijf	Specifieke invulling voor uw bedrijf. Wat dient u te bepalen om het scenario verder in te vullen?	Milieuwinst
Scenario 1. Bronscheiding van PMD	• Aantal, type en locatie van de afvalbakken voor PMD • Aantal, type en locatie van de verzamelcontainers voor PMD • De minimale inzamelfrequentie	+
Scenario 2. Nascheiding van PMD	• Geschiktheid van uw restafval voor nascheiden en mogelijkheden voor optimalisatie door het bron-scheiden van glas, papier en GFT • Geschiktheid van uw restafval-inzamelcontainers voor de beschikbare inzamelroutes van restafval voor uw bedrijf.	+

Selectiefactoren

- Milieuwinst
- Passend bij gewenste bedrijfscultuur en imago
- Passend bij gewenste uitstraling en communicatie
- Benodigde inversteringen en extra lopende kosten

Mogelijke scenario's voor uw bedrijf	Specifieke invulling voor uw bedrijf. Wat dient u te bepalen om het scenario verder in te vullen?	Milieuwinst
Scenario 3. Bronscheiding van PMD gevolgd door nascheiding van PMD	• Alle zaken uit voorgaande scenario's	++
Scenario 4. Geen recycling van PMD-afval	• Bepalen maatregelen om te voldoen aan wettelijke verplichting • Bepalen vervolgstrategie en moment van herijken	o

Stap 5 **Implementatie**

Als u het scenario voor het recyclen van PMD heeft gekozen, kan uw bedrijf overgaan tot de implementatie.

Aanpak

Onderdelen	Aandachtspunten
Inzamelmiddelen Omschrijf welke inzamelmiddelen waar moeten komen. Leg ook vast wat, wanneer en door wie moet worden gedaan.	• Bepalen locaties decentrale afvalbakken en bestellen • Aftasten mogelijkheden inkoop materiaal met gerecyclede kunststoffen bij uw bedrijf bij bijvoorbeeld de aanschaf van nieuw materiaal voor uw afvalbeheer
Communicatie Bereid goede communicatie voor over de manier waarop u wilt dat het PMD wordt ingezameld en welke afvalsoorten hierbij horen. Evenals een onderbouwing waarom u hiervoor kiest.	• Bepalen informatie en pictogrammen voor op de decentrale afvalbakken • Voorbereiden en uitvoeren communicatie over de nieuwe gescheiden inzameling • Voorbereiding instructie richting medewerkers en/of schoonmakers (indien nodig)

Tip

Deze stap is ook een mooi moment om nog eens kritisch naar de bestaande inzameling van de andere afvalstoffen te kijken. Situaties binnen uw bedrijf en de markt veranderen regelmatig. Ongemerkt ontstaan zo optimalisatiemogelijkheden. Deze kunnen dan direct worden meegenomen. Ook het vinden van partners met gelijke doelen is een mogelijke vorm van optimalisatie.

Onderdelen	Aandachtspunten
Contract Het contract met de afvalinzamelaar dient te worden aangepast voor het scheiden van PMD.	• Tarief voor inzamelroute en/of lediging • Poorttarief per ton (PMD-)afval • Ledigingsfrequentie • Aantal inzamelcontainers • Looptijd afvalcontract voor PMD • Acceptatie-eisen voor bron- en/of nagescheiden PMD • Acceptatievoorwaarden en kwaliteitseisen • Rapportage over de gemaakte milieuwinst voor uw bedrijf
Beheer U dient het beheer van het contract en de operationele aansturing van de interne logistiek binnen uw organisatie te beleggen.	• Contactpersoon voor afvalinzamelaar • Contactpersoon voor medewerkers, klanten en/of gasten • Indien nodig afstemming met de partij die het legen van de decentrale bakken verzorgd • Afspraken over de operationele terugkoppeling en bijsturing • Plan met interventiemogelijkheden als de kwaliteit van het PMD-afval tekort schiet

Colofon

Het project PMD Bedrijfsafval is onderdeel van het programma VANG Buitenshuis en is mede mogelijk gemaakt door de Stichting Afvalfonds Verpakkingen.

PMD Bedrijfsafval bestond uit drie deelprojecten met elk twee pilots:

1. **Scheiden en recyclen van PMD-verpakkingsafval**
2. **Gedragsbeïnvloeding voor betere afvalscheiding**
3. **Preventie en hergebruik van verpakkingen**

Dit document is het resultaat van deelproject 'scheiden en recyclen van PMD-verpakkingsafval' en de pilots van Nederlandse Spoorwegen en Landal GreenParks. Het document is in opdracht van Rijkswaterstaat samengesteld door RoyalHaskoningDHV.

Meer weten over het verminderen van bedrijfsafval?
Kijk op **www.vangbuitenshuis.nl**.

Rijkswaterstaat
Oktober 2019 | 190090-02